

Bruxelles, 17. srpnja 2025.
(OR. en)

11769/25

**Međuinstitucijski predmet:
2025/0239 (COD)**

**COH 144
SOC 534
SAN 471
CADREFIN 111
POLGEN 94
CODEC 1048**

POP RATNA BILJEŠKA

Od: Glavna tajnica Europske komisije, potpisala direktorica Martine DEPREZ

Datum primitka: 17. srpnja 2025.

Za: Thérèse BLANCHET, glavna tajnica Vijeća Europske unije

Br. dok. Kom.: COM(2025) 558 final

Predmet: Prijedlog
UREDBE EUROPSKOG PARLAMENTA I VIJEĆA
o uspostavi Europskog socijalnog fonda u okviru nacionalnog i regionalnog partnerskog plana iz Uredbe (EU) ... [Uredba o nacionalnom i regionalnom partnerskom planu] o utvrđivanju uvjeta za provedbu potpore Unije kvalitetnom zapošljavanju, vještinama i socijalnoj uključenosti za razdoblje 2028. – 2034.

Za delegacije se u prilogu nalazi dokument COM(2025) 558 final.

Priloženo: COM(2025) 558 final

EUROPSKA
KOMISIJA

Bruxelles, 16.7.2025.
COM(2025) 558 final

2025/0239 (COD)

Prijedlog

UREDBE EUROPSKOG PARLAMENTA I VIJEĆA

o uspostavi Europskog socijalnog fonda u okviru nacionalnog i regionalnog partnerskog plana iz Uredbe (EU) ... [Uredba o nacionalnom i regionalnom partnerskom planu] o utvrđivanju uvjeta za provedbu potpore Unije kvalitetnom zapošljavanju, vještinama i socijalnoj uključenosti za razdoblje 2028. – 2034.

OBRAZLOŽENJE

1. KONTEKST PRIJEDLOGA

• Razlozi i ciljevi prijedloga

Ovim se prijedlogom uspostavlja Europski socijalni fond (ESF), glavni instrument za ulaganje u građane Europe, njihovu budućnost i pripravnost. Ovaj je prijedlog odraz trenutačnog socijalnog i gospodarskog konteksta i konkretan odgovor na želju europske javnosti da Europa ima istaknutiju socijalnu komponentu i da se u Europskoj uniji više ulaže u ljude. ESF je glavni instrument EU-a za promicanje i jačanje socijalne kohezije u europskim društvima. Ovaj prijedlog povezan je s Prijedlogom uredbe o nacionalnom i regionalnom partnerskom planu. Te se dvije uredbe međusobno nadopunjuju. ESF kao dio kohezijske politike provodit će se kao jedan od elemenata sveobuhvatnih [nacionalnih i regionalnih partnerskih planova] i dopunjavat će [Uredbu o nacionalnom i regionalnom partnerskom planu] u pogledu elemenata politike specifičnih za ESF. ESF-om se podupiru ciljevi nacionalnih i regionalnih partnerskih planova u okviru područja primjene potpore iz ESF-a, kako je utvrđeno u ovoj Uredbi.

Snaga Europe njezini su građani. Europski parlament, Vijeće i Komisija zajednički su 17. studenog 2017. proglasili europski stup socijalnih prava^[1], koji postavlja jasne i ambiciozne ciljeve za zapošljavanje, vještine i smanjenje siromaštva. Postizanje tih ciljeva nije samo moralni imperativ, nego i gospodarska potreba. U političkim smjernicama za razdoblje 2024. – 2029. navodi se da jedinstveno socijalno tržišno gospodarstvo Europi daje brojne prednosti u odnosu na konkurente.

U Komunikaciji Komisije Europskom parlamentu, Europskom vijeću, Vijeću, Europskom gospodarskom i socijalnom odboru i Odboru regija o Kompasus konkurentnosti^[2] navodi se da su *[z]a konkurentnu Europu ključne [...] djelotvorne socijalne politike utemeljene na europskom stupu socijalnih prava. Konkurentnije gospodarstvo s visokom produktivnošću osigurat će da naš socijalni model bude dugoročno financijski održiv i da građani vide jasan put prema vlastitom gospodarskom uspjehu. Svi Europljani moraju moći pridonijeti poboljšanju konkurentnosti i imati koristi od toga.* Dosljedno se pokazuje da su gospodarstva s najučinkovitijim ulaganjima u ljudski kapital među najkonkurentnijim, najotpornijim i najstabilnijim gospodarstvima.

U zaključcima Europskog vijeća od 20. ožujka 2025. ističe se da bi *slijedom Komunikacije Komisije o uniji vještina od 5. ožujka 2025. dodatne napore trebalo [...] uložiti u unapređivanje stjecanja, priznavanja i zadržavanja vještina u cijelom EU-u, od izgradnje osnovnih vještina do sudjelovanja u cjeloživotnom učenju, prekvalifikaciji i usavršavanju, u skladu s europskim stupom socijalnih prava i njegovim akcijskim planom.* U istim se zaključcima upućuje na Izjavu iz Budimpešte o potrebi *iskorištavanj[a] talenata u Europi i ulaganj[a] u vještine kako bi se potaknula visokokvalitetna radna mjesta diljem Unije.* Nadalje, osim osiguravanja vještina, u trenutačnom je demografskom kontekstu potrebno učinkovito sudjelovanje radne snage.

Unatoč postignutom napretku, smanjenje nezaposlenosti, nedostatka vještina i radne snage i kontinuirano visokog stupnja siromaštva ostaje prioritet u cijelom EU-u. To ne samo da ugrožava izgled za postizanje glavnih ciljeva europskog stupa socijalnih prava, nego i otežava rast konkurentnosti Europe u sve globaliziranijem svijetu.

Socijalna pitanja i usluge za građane, kao što su obrazovanje, uključujući rani i predškolski odgoj i obrazovanje, te zdravstvo i dugotrajna skrb, kao i dostupnost socijalnog stanovanja i

nedostatak napretka u smanjenju siromaštva od primarne su važnosti za europske građane^[3]. U tim se područjima od Unije očekuje više. Sve je veća potreba za ciljanim mjerama za rješavanje tih pitanja.

Osim toga, u kontekstu povećane geostrateške nesigurnosti i sve češćih ekstremnih vremenskih uvjeta neophodno je pripremiti se na neočekivane događaje. [Tijekom pandemije koronavirusa privremena potpora radi smanjenja rizika od nezaposlenosti u izvanrednoj situaciji (SURE) pokazala je koliko je važno zaštititi zaposlenike i samozaposlene osobe i tako smanjiti nezaposlenost i gubitak prihoda. Ovim se prijedlogom potvrđuje europska solidarnost, koja se može pružiti i u budućnosti ako okolnosti to budu opravdavale].

ESF će podupirati provedbu politika EU-a te nacionalne ili regionalne strukturne reforme u području zapošljavanja, obrazovanja i vještina, socijalne uključenosti i usluga skrbi, uključujući dugoročnu zdravstvenu skrb. To je u skladu sa smjernicama za zapošljavanje iz članka 148. UFEU-a. Pridonijet će nastojanjima država članica da smanje nezaposlenost, unaprijede kvalitetu i osiguraju jednake mogućnosti u obrazovanju i osposobljavanju te poboljšaju socijalnu uključenost i integraciju. ESF će posebno doprinijeti i provedbi Jamstva za vještine u skladu s Unijom vještina. Potpora individualnim računima za učenje trebala bi s obzirom na to biti važna dimenzija povećanja europskih strateških poslovnih ulaganja u bliskoj budućnosti zahvaljujući pristupu odgovarajućim vještinama. Podupirat će se i održavanje i daljnji razvoj otvorenih, demokratskih, ravnopravnih i uključivih društava koja se temelje na vladavini prava i socijalnom dijalogu. Osim toga, kako bi se poduprli integrirani pristupi, potiču se ulaganja iz fondova u infrastrukturu i ljude.

ESF će stoga pridonijeti stvaranju socijalne Europe koja osnažuje svoje građane te ekonomskoj, socijalnoj i teritorijalnoj koheziji u skladu s člankom 174. UFEU-a, koja je nužan preduvjet za pravilno funkcioniranje EU-a kao stabilne i održive gospodarske i političke unije.

- **Dosljednost s postojećim odredbama politike u tom području**

ESF, kao dio kohezijske politike, djelovat će u okviru nacionalnog i regionalnog partnerskog plana i njegova jedinstvenog pravilnika. ESF se temelji na dugogodišnjoj vidljivosti i dokazanom uspjehu Europskog socijalnog fonda plus (ESF+) kao pouzdanog okvira za ulaganje u ljude, u skladu s europskim stupom socijalnih prava, europskim semestrom i smjernicama za zapošljavanje. Stoga će ESF, iako je usko povezan s nacionalnim i regionalnim partnerskim planom, zadržati svoju neovisnu pravnu osnovu kako je utvrđeno u članku 162. Ugovora o funkcioniranju Europske unije (UFEU).

Učinkovita i djelotvorna provedba mjera koje se podupiru nacionalnim i regionalnim partnerskim planom, uključujući ESF, ovisi o dobrom upravljanju i partnerstvu svih aktera na odgovarajućim teritorijalnim razinama te socioekonomskih aktera, posebno socijalnih partnera i organizacija civilnog društva.

ESF podupire politike i prioritete kojima je cilj postizanje pune zaposlenosti, povećanje kvalitete i produktivnosti u radu, povećanje geografske i profesionalne mobilnosti radnika unutar Unije, poboljšanje sustava obrazovanja i osposobljavanja te promicanje međugeneracijske pravednosti, socijalne uključenosti i zdravlja.

Opći je politički cilj Uredbe o ESF-u stvoriti funkcionalniju i otporniju socijalnu Europu i provesti europski stup socijalnih prava i socijalne prioritete i prioritete zapošljavanja koje podupire europski proces ekonomskog upravljanja. ESF će doprinijeti provedbi integriranih smjernica donesenih u skladu s člankom 121. i člankom 148. stavkom 4. UFEU-a i relevantnih preporuka za pojedine zemlje donesenih u kontekstu europskog semestra.

Doprinijet će i općem cilju pametnog, uključivog i održivog rasta nakon 2030. (UN-ovi ciljevi održivog razvoja²) i uzlaznoj konvergenciji.

Nadalje, ESF će povećati mogućnosti zapošljavanja, standard života i zdravlja, mobilnost radne snage te ekonomsku, socijalnu i teritorijalnu koheziju, kako je utvrđeno u UFEU-u, Povelji EU-a o temeljnim pravima i Konvenciji UN-a o pravima osoba s invaliditetom. Cilj je ESF-a i pridonijeti Uniji vještina i integraciji državljana trećih zemalja. Ako se u okviru ESF-a utvrde minimalni udjeli i iznosi, opisani prioriteti EU-a na odgovarajući će se način odražavati u opsegu ulaganja koja su izravno namijenjena europskim građanima.

- **Dosljednost u odnosu na druge politike Unije**

Cilj je ESF-a poboljšati sinergije i usklađenost s drugim mjerama za ulaganje u razvoj ljudskog kapitala u okviru nacionalnog i regionalnog partnerstva, posebno u okviru kohezijske politike, potpore ribarstvenoj i poljoprivrednoj politici, kao i s Europskim fondom za konkurentnost.

ESF će i dalje dopunjavati potporu iz programa Erasmus. ESF i Erasmus odnose se na slična područja i pomažu ljudima steći nove vještine i usavršavati se kako bi odgovorili na potrebe industrijskih sektora te poboljšavaju digitalne kompetencije i kvalitetu obrazovanja i osposobljavanja.

2. PRAVNA OSNOVA, SUPSIDIJARNOST I PROPORCIONALNOST

- **Pravna osnova**

Ugovor o funkcioniranju Europske unije (UFEU), a posebno članci 164., 174. i 175. UFEU-a, pružaju pravni okvir za mjere obuhvaćene ovim prijedlogom. ESF se temelji na člancima 162. i 164. UFEU-a, a potpora borbi protiv siromaštva, posebno rješavanjem problema oskudice hrane i osnovne materijalne oskudice, i potpora promicanju temeljnih vrijednosti EU-a temelje se na članku 175. stavku 3. UFEU-a.

Ovim se prijedlogom definira područje primjene potpore iz ESF-a s obzirom na ciljeve definirane u Uredbi o nacionalnom i regionalnom partnerskom planu, kao i ciljane mjere u području socijalnih inovacija. Upućuje se i na Odbor za ESF u skladu s člankom 163. UFEU-a.

Uz to, Komisija je 16. srpnja 2025. donijela Prijedlog uredbe o nacionalnom i regionalnom partnerskom planu kako bi poboljšala koordinaciju i uskladila dodjelu potpore u okviru podijeljenog upravljanja, pri čemu je glavni cilj pojednostavnjenje provedbe politike. ESF je također obuhvaćen tim zajedničkim odredbama.

- **Temeljna prava**

Uz Uredbu o uvjetovanosti, koja će se i dalje primjenjivati na cijeli proračun EU-a, ova Uredba uključuje snažne zaštitne mjere kako bi se osiguralo da se sredstva izvršavaju u skladu s Poveljom Europske unije o temeljnim pravima i načelima vladavine prava, kako je utvrđeno u članku 2. točki (a) Uredbe (EU, Euratom) 2020/2092. U ovoj će se inicijativi poštovati i načela Konvencije Ujedinjenih naroda o pravima osoba s invaliditetom.

- **Supsidijarnost (za neisključivu nadležnost)**

U području socijalne politike i politike zapošljavanja te u području javnog zdravstva EU dijeli nadležnost s državama članicama (članak 4. UFEU-a) ili ima nadležnost utvrditi aranžmane u okviru kojih moraju koordinirati djelovanja (članak 5. UFEU-a) ili nadležnost za provedbu aktivnosti potpore, koordinacije ili dopune djelovanja država članica (članak 6. UFEU-a).

ESF se temelji na načelu supsidijarnosti. U okviru podijeljenog upravljanja Komisija delegira zadaće strateškog programiranja i provedbe državama članicama i regijama EU-a. Ujedno ograničava djelovanje EU-a na ono što je nužno za postizanje ciljeva kako je utvrđeno u Ugovorima. Cilj je podijeljenog upravljanja osigurati da se odluke donose što je moguće bliže građanima i da je djelovanje na razini EU-a opravdano s obzirom na mogućnosti i posebnosti na nacionalnoj, regionalnoj ili lokalnoj razini. Podijeljeno upravljanje približava Europu građanima i povezuje lokalne potrebe s europskim ciljevima. Štoviše, njime se povećava odgovornost za ciljeve EU-a jer države članice i Komisija dijele ovlasti i odgovornost za donošenje odluka.

- **Proporcionalnost**

U skladu s načelom proporcionalnosti ovaj prijedlog ne prelazi ono što je potrebno za ostvarivanje njegovih ciljeva.

- **Odabir instrumenta**

Odabrani je instrument Uredba Europskog parlamenta i Vijeća o uspostavi Europskog socijalnog fonda.

3. REZULTATI *EX POST* EVALUACIJA, SAVJETOVANJA S DIONICIMA I PROCJENA UČINKA

[Vidjeti procjenu učinka uredbe o nacionalnom i regionalnom partnerskom planu]

4. UTJECAJ NA PRORAČUN

[dopuniti]

Ukupni proračun dodijeljen ESF-u iznosi XX milijardi EUR (u tekućim cijenama) za razdoblje 2028. – 2034.

Pojedinosti o financijskim i kadrovskim potrebama mogu se pronaći u izvještaju o financijskim i digitalnim aspektima zakonodavnog prijedloga Uredbe o nacionalnom i regionalnom partnerskom planu.

5. DRUGI ELEMENTI

- **Planovi provedbe i mehanizmi praćenja, evaluacije i izvješćivanja**

[Vidjeti procjenu učinka uredbe o nacionalnom i regionalnom partnerskom planu]

- **Detaljno obrazloženje posebnih odredaba prijedloga**

Uredba o ESF-u uključuje predmet i definira područje primjene potpore iz ESF-a u odnosu na ciljeve definirane u Uredbi o nacionalnom i regionalnom partnerskom planu. Uključuje i odredbe o socijalnim inovacijama. U njoj se opisuje i Odbor iz članka 163. UFEU-a i navodi datum stupanja na snagu.

Prijedlog

UREDBE EUROPSKOG PARLAMENTA I VIJEĆA

o uspostavi Europskog socijalnog fonda u okviru nacionalnog i regionalnog partnerskog plana iz Uredbe (EU) ... [Uredba o nacionalnom i regionalnom partnerskom planu] o utvrđivanju uvjeta za provedbu potpore Unije kvalitetnom zapošljavanju, vještinama i socijalnoj uključenosti za razdoblje 2028. – 2034.

EUROPSKI PARLAMENT I VIJEĆE EUROPSKE UNIJE,

uzimajući u obzir Ugovor o funkcioniranju Europske unije, a posebno njegov članak 164. i članak 175. stavak 3.,

uzimajući u obzir prijedlog Europske komisije,

nakon prosljeđivanja nacrtu zakonodavnog akta nacionalnim parlamentima,

uzimajući u obzir mišljenje Europskoga gospodarskog i socijalnog odbora,

uzimajući u obzir mišljenje Odbora regija,

u skladu s redovnim zakonodavnim postupkom,

budući da:

- (1) Europski parlament, Vijeće i Komisija zajednički su 17. studenog 2017. proglasili europski stup socijalnih prava kao odgovor na socijalne izazove u Europi. Stup ima dvadeset ključnih načela, podijeljenih u tri kategorije: jednake mogućnosti i pristup tržištu rada; pravedni radni uvjeti; socijalna zaštita i uključenost. Tih dvadeset načela europskog stupa socijalnih prava trebalo bi poslužiti kao smjernice za djelovanja u okviru Europskog socijalnog fonda (ESF). Komisija je 4. ožujka 2021. predstavila Akcijski plan za provedbu europskog stupa socijalnih prava („Akcijski plan”), uključujući ambiciozne, no realistične glavne ciljeve Unije za 2030. u pogledu zapošljavanja (najmanje 78 % stanovništva u dobi od 20 do 64 godine trebalo bi biti zaposleno), vještina (najmanje 60 % svih odraslih osoba trebalo bi svake godine sudjelovati u nekom obliku osposobljavanja) i smanjenja siromaštva (broj osoba izloženih riziku od siromaštva ili socijalne isključenosti trebao bi biti smanjen za barem 15 milijuna, što uključuje pet milijuna djece) („glavni ciljevi Unije za 2030.”), kao i komplementarne podciljeve i revidirani pregled socijalnih pokazatelja. Kako bi se pridonijelo provedbi europskog stupa socijalnih prava, iz ESF-a bi se trebala podupirati ulaganja u ljude i reforme sustava u politikama zapošljavanja, obrazovanja i socijalne uključenosti i tako poduprijeti ekonomska, socijalna i teritorijalna kohezija u skladu s člankom 174. Ugovora.
- (2) Smjernice za politike zapošljavanja država članica, kako je propisano u članku 148. stavku 2. Ugovora, koje Vijeće donosi svake godine u kontekstu europskog semestra, važan su instrument za koordinaciju politika zapošljavanja i socijalnih politika Unije i država članica. U njima se navode zajednički prioriteti i ciljevi za politike zapošljavanja, obrazovanja, vještina i socijalne politike kako bi se poboljšala

konkurentnost Unije i kako bi Unija postala bolje mjesto za ulaganja, otvaranje radnih mjesta i poticanje socijalne kohezije. ESF je glavni instrument Unije za potporu smjernicama za zapošljavanje i ostvarivanje ciljeva Unije iz politika zapošljavanja i socijalnih politika. Smjernice za zapošljavanje dopunjuju načela europskog stupa socijalnih prava. U tom bi kontekstu područje primjene ESF-a za razdoblje 2028. – 2034. trebalo u potpunosti uskladiti s Odlukom Vijeća (EU) ... ¹ [Smjernice za zapošljavanje koje Vijeće donosi najkasnije do 1. siječnja 2027.].

- (3) Na razini Unije, europski semestar za koordinaciju ekonomskih politika okvir je za određivanje prioriteta nacionalnih reformi i praćenje njihove provedbe. Države članice trebale bi podnositi godišnja izvješća o napretku u provedbi svojih srednjoročnih fiskalno-strukturnih planova. Taj bi okvir trebao biti temelj za dosljedno korištenje financijskih sredstava Unije, među ostalim kako bi se maksimalno povećala dodana vrijednost financijske potpore koja se dodjeljuje.
- (4) Unija se suočava sa strukturnim poteškoćama povezanim s gospodarskom globalizacijom, osjetljivošću lanaca opskrbe, upravljanjem migracijskim tokovima i povećanim sigurnosnim prijetnjama, prelaskom na čistu energiju, tehnološkim promjenama, demografskim promjenama, starenjem radne snage, nedostatkom socijalnog stanovanja i sve većim nedostatkom vještina i radne snage u mnogim sektorima i regijama.
- (5) Uzimajući u obzir promjenjivu situaciju u svijetu rada, Unija bi se trebala pripremiti na trenutačne i buduće izazove ulaganjem u odgovarajuće vještine, uključivijim rastom i poboljšanjem politika zapošljavanja i socijalnih politika, među ostalim u pogledu mobilnosti radne snage i restrukturiranja sektora, obraćajući pritom pozornost na urbana i ruralna područja koja se suočavaju s posebno teškim socijalnim uvjetima.
- (6) Do 2040. tržište rada Unije gubit će oko milijun osoba godišnje. Uz smanjenje radne snage, u nekim regijama udio stanovništva sa završenim tercijarnim obrazovanjem stagnira na niskoj razini, zbog čega je teško nadoknaditi gubitak radne snage većom produktivnošću rada. To će povećati pritisak na Unijin model socijalne skrbi i ugroziti njegovu održivost i primjerenost. Nedostatak radne snage i vještina na tržištu rada postat će izraženiji, što će usporiti gospodarski rast i smanjiti konkurentnost. U nekim će sektorima to dovesti do povećanja troškova rada. Zbog toga ESF treba doprinositi povećanju sudjelovanja na tržištu rada, posebno žena i mladih, osoba s invaliditetom i romskih zajednica, pomagati poslodavcima da pronađu prave osobe za dostupna radna mjesta, podupirati starije radnike odgovarajućim mjerama na tržištu rada i na radnom mjestu, osiguravati kvalificiranu radnu snagu koja se može nositi s glavnim društvenim izazovima i podržavati zdravu ravnotežu između poslovnog i privatnog života, među ostalim osiguravanjem pristupa kvalitetnoj skrbi za djecu.
- (7) Komisija je 29. siječnja 2025. predstavila Kompas konkurentnosti. Kompas će voditi Europu na putu da postane prvi klimatski neutralan kontinent i mjesto gdje se buduće tehnologije, usluge i čisti proizvodi izumljuju, proizvode i stavljaju na tržište. U njemu se utvrđuje pet horizontalnih pokretača konkurentnosti, uključujući promicanje vještina i kvalitetnih radnih mjesta, te ističe da su temelj konkurentnosti Europe njezini građani. Da bi bila konkurentna i spremna za budućnost, Unija treba podupirati i razvijati vještine i kompetencije građana koje su potrebne za uspjeh u učenju, radu i životu.

¹ Umetnuti upućivanje na objavu

- (8) Usto, Komisija je 26. veljače 2025. donijela komunikaciju „Plan za čistu industriju: zajednički plan za konkurentnost i dekarbonizaciju”. Od presudne je važnosti prepoznati važnu ulogu vještina u olakšavanju uspješnog napretka prema čišćoj i konkurentnijoj industrijskoj budućnosti u Uniji. Visokokvalificirana radna snaga neophodna je za inovacije, dekarbonizaciju i kružnost u svim osnovnim industrijama. Usmjerenost na unapređenje vještina važna je za postizanje ciljeva Unije u vezi s pravednom tranzicijom te za održavanje i jačanje globalne konkurentnosti Unije. Nadalje, nemaju svi građani jednak pristup prirodnim resursima i njihovim koristima, niti su opasnosti za okoliš i zdravstveni rizici svuda jednaki. Vjerojatnije je da će nerazmjerno biti pogođene ranjive skupine.
- (9) Cilj je Unije vještina poduprijeti razvoj kvalitetnih, uključivih i prilagodljivih sustava obrazovanja, osposobljavanja i vještina radi povećanja konkurentnosti, pripravnosti, sigurnosti i demokratičnosti Unije. Stoga bi, u skladu s Unijom vještina, Unija trebala osigurati dostatna financijska sredstva za izgradnju čvrstih temelja vještina i promicati mogućnosti cjeloživotnog usavršavanja i prekvalifikacije usmjerene na budućnost za svakoga, posebno kako bi se odgovorilo na izazove digitalne i zelene tranzicije. To će posebno pridonijeti digitalnim vještinama i ključnim razvojnim tehnologijama, ali i vještinama za potporu novim sektorima kako bi se građane oboružalo vještinama prilagođenima digitalizaciji, promjenama koje se temelje na tehnologiji i inovacijama, društvenim i gospodarskim promjenama, lakšim promjenama u karijeri, mobilnosti i vještinama posebno prilagođenima niskokvalificiranim odraslim osobama. U skladu s Unijom vještina, na izazove digitalne i zelene tranzicije treba odgovoriti usavršavanjem i prekvalifikacijom radnika, usklađivanjem obrazovanja s potrebama industrije i poticanjem partnerstava među obrazovnim ustanovama, poslodavcima i javnim tijelima. Potrebno je i poboljšati cirkulaciju i raspodjelu vještina na unutarnjem tržištu, među ostalim lakšom prenosivošću vještina, te moći privući i zadržati vještine u EU-u.
- (10) Uredbom (EU) [Uredba o nacionalnom i regionalnom partnerskom planu] utvrđuju se opća pravila o nacionalnom i regionalnom partnerskom planu, posebno ciljevi koje trebaju podupirati nacionalni i regionalni partnerski planovi te pravila o pripremi, provedbi, upravljanju i kontroli takvih planova. ESF je jedan od unaprijed dodijeljenih nacionalnih fondova grupiranih u okviru nacionalnog i regionalnog partnerskog plana, u skladu s Uredbom (EU) [...] [Uredba o nacionalnom i regionalnom partnerskom planu]. Stoga je potrebno pojasniti područje primjene potpore iz ESF-a u odnosu na ciljeve utvrđene u Uredbi o nacionalnom i regionalnom partnerskom planu i utvrditi posebne odredbe o provedbi ESF-a.
- (11) Učinkovita i djelotvorna provedba mjera koje se podupiru nacionalnim i regionalnim partnerskim planom, uključujući ESF, ovisi o dobrom upravljanju i partnerstvu svih aktera na odgovarajućim teritorijalnim razinama te socioekonomskih aktera, posebno socijalnih partnera i organizacija civilnog društva.
- (12) Kako bi se osnažila europska društva i ojačao europski socijalni model, države članice trebale bi ESF-u dodijeliti minimalni iznos sredstava u okviru svojih nacionalnih i regionalnih partnerskih planova donesenih u skladu s Uredbom (EU) [Uredba o nacionalnom i regionalnom partnerskom planu]. Zbog različite prirode i težine socioekonomskih izazova u državama članicama potreban je fleksibilniji pristup programiranju. Da bi se osiguralo djelovanje razmjerno tim izazovima, potrebna je minimalna razina potpore za socijalne politike, no ona također treba biti prilagođena nacionalnim i regionalnim značajkama. Uzroci socijalnih razlika ili problema trebaju poslužiti kao temelj za utvrđivanje relativne važnosti ulaganja i reformi u okviru

smjernica za zapošljavanje i ESF-a. To znači da bi mjere zaštite putem tematske koncentracije trebale proizlaziti iz suradnje između država članica i Komisije. Minimalnom se potporom iz ESF-a isto tako mora uspostaviti ravnoteža između strateškog interesa Unije za ulaganje u vlastite građane, a time i u kvalitetu ponude radne snage i socijalni napredak, i potreba za ulaganjima obuhvaćenih drugim ciljevima navedenima u članku 3. [Uredbe o nacionalnom i regionalnom partnerskom planu].

- (13) Sredstvima iz ESF-a trebalo bi podupirati zapošljavanje, jednak pristup tržištu rada za svakoga, pravedne i kvalitetne radne uvjete i mobilnost radne snage. Tim bi se sredstvima državama članicama trebalo pomagati u pružanju djelotvorne, pravodobne, koordinirane i prilagođene pomoći nezaposlenim i neaktivnim osobama u traženju posla, osposobljavanju, usavršavanju i prekvalifikaciji te osiguravanju pristupa drugim potpornim uslugama, pri čemu bi posebnu pozornost trebalo posvetiti osobama u ranjivom položaju i osobama koje su negativno pogođene zelenom i digitalnom tranzicijom ili šokovima na tržištu rada, kao i osobama koje su najudaljenije od tržišta rada. ESF bi i dalje trebao biti usmjeren na nezaposlenost mladih i pitanje mladih koji ne rade, nisu u sustavu redovitog obrazovanja te nisu u sustavu obrazovanja odraslih (NEET); trebalo bi raditi na sprečavanju ranog napuštanja obrazovanja i osposobljavanja i strukturnom poboljšanju prelaska iz škole na posao, među ostalim potpunom provedbom ojačane Garancije za mlade, koja bi isto tako trebala podupirati prilike za kvalitetno zapošljavanje mladih. Osim toga, sredstva iz ESF-a trebala bi se i dalje ulagati u vještine neophodne za zelenu i digitalnu tranziciju.
- (14) ESF bi trebao poboljšati ponudu radne snage, obrazovanje i osposobljavanje i cjeloživotno stjecanje vještina. Konkretno, ESF bi trebao pomagati u završetku obrazovanja i osposobljavanja te prelasku u svijet rada, podupirati cjeloživotno učenje, uključujući formalno, neformalno i informalno učenje u svim fazama života i zapošljivosti, i doprinositi konkurentnosti i društvenim i gospodarskim inovacijama podupiranjem prilagodljivih i održivih inicijativa u tim područjima. To bi se moglo postići, primjerice, učenjem temeljenim na radu i naukovanjem, cjeloživotnim usmjeravanjem, predviđanjem potreba za vještinama u suradnji s industrijom, ažuriranjem materijala za osposobljavanje, projekcijama i praćenjem osoba s diplomom, osposobljavanjem predavača, vrednovanjem ishoda učenja i priznavanjem kvalifikacija.
- (15) ESF bi trebao olakšati pristup uslugama, uključujući veću modernizaciju, digitalizaciju i otpornost zdravstvenih usluga i usluga dugotrajne skrbi. Trebao bi i podupirati države članice u provedbi mjera za uklanjanje svih oblika diskriminacije i osiguravanje jednakog pristupa uslugama i jednakih mogućnosti za svakoga, a posebno za skupine koje su nedovoljno zastupljene na tržištu rada. Dostupnost cjenovno pristupačnih, održivih i visokokvalitetnih usluga kao što su rani i predškolski odgoj i obrazovanje, izvanškolska skrb, obrazovanje, osposobljavanje te zdravstvena i dugotrajna skrb, posebno usluge skrbi u obitelji i zajednici, nužan je uvjet za osiguravanje jednakih mogućnosti i mobilnosti radne snage. ESF bi svima, uključujući djecu prema Europskom jamstvu za djecu, trebao osigurati pristup kvalitetnim osnovnim uslugama. U okviru tih usluga treba voditi računa o posebnim potrebama osoba s invaliditetom, uključujući pristupačnost i neovisan život. Trebao bi i pridonijeti modernizaciji sustava socijalne zaštite, posebice radi promicanja njihove dostupnosti.
- (16) Potpora iz ESF-a trebala bi se koristiti za promicanje jednakih mogućnosti za svakoga, podupiranje snažnih socijalnih sigurnosnih mreža, poticanje socijalne uključenosti i

međugeneracijske pravednosti i borbu protiv siromaštva. Sredstvima iz ESF-a trebala bi se podupirati nastojanja država članica da smanje siromaštvo, među ostalim suzbijanjem materijalne oskudice, kako bi se prekinuo krug nepovoljnog položaja kroz generacije i promicala socijalna uključenost osiguravanjem jednakih mogućnosti za svakoga, suzbijanjem diskriminacije i uklanjanjem nejednakosti u području zdravlja. To podrazumijeva pokretanje niza politika usmjerenih na ljude u najnepovoljnijem položaju bez obzira na njihovu dob, uključujući djecu koja žive u siromaštvu, marginalizirane zajednice poput Roma, zaposlene osobe na rubu siromaštva i najpotrebitije osobe. ESF bi trebao promicati aktivno uključivanje ljudi udaljenih od tržišta rada kako bi se osigurala njihova socioekonomska integracija. Sredstva iz ESF-a trebala bi se koristiti i za rješavanje problema beskućništva, među ostalim provedbom mjera prevencije i ublažavanja u skladu s Lisabonskom deklaracijom iz 2021. Potpora socijalnim inovacijama ima važnu ulogu u postizanju tih ciljeva i stoga bi je trebalo promicati.

- (17) Načela demokracije, vladavine prava i zaštite temeljnih prava temeljne su vrijednosti Unije. Te su vrijednosti ključne za svaku osobu, posebno za one najranjivije. Osim toga, od presudne su važnosti za učinkovitu provedbu ESF-a. Zato bi ESF trebao podupirati i promicanje i provedbu tih vrijednosti za svakoga. ESF će se također nastaviti baviti pravima osoba s invaliditetom sadržanima u Konvenciji UN-a o pravima osoba s invaliditetom. Osigurati će i usklađenost s Unijom ravnopravnosti i s njom povezanim strategijama, čiji je cilj borba protiv diskriminacije na temelju spola, rase, etničkog podrijetla, vjere ili uvjerenja, invaliditeta, dobi ili spolne orijentacije i osiguravanje socijalne kohezije održavanjem i razvojem otvorenih, demokratskih, ravnopravnih i uključivih društava zasnovanih na temeljnim pravima i vladavini prava.
- (18) U skladu s Uredbom (EU) [Uredba o nacionalnom i regionalnom partnerskom planu] države članice dužne su poštovati horizontalna načela u pripremi i provedbi nacionalnih i regionalnih partnerskih planova. U tom bi kontekstu trebalo poticati države članice da koriste ESF i za podupiranje ciljanih mjera za promicanje horizontalnih načela kao što su promicanje rodne ravnopravnosti i osiguravanje pristupačnosti usluga za osobe s invaliditetom te za omogućavanje aktivnog sudjelovanja osoba s invaliditetom.
- (19) Kako bi se propisno istaknula socijalna dimenzija Europe, kako je utvrđena u europskom stupu socijalnih prava, i odredio dovoljan iznos sredstava za najpotrebitije, države članice trebale bi izdvojiti sredstva iz ESF-a za poticanje socijalne uključenosti.
- (20) Zbog posebne potrebe za potporom djeci koja žive u siromaštvu države članice trebale bi sredstva iz ESF-a koristiti i za provedbu mjera iz jamstva za djecu.
- (21) Sredstva iz ESF-a trebala bi pridonositi smanjenju siromaštva poticanjem nacionalnih programa za ublažavanje oskudice hrane i materijalne oskudice te promicati socijalnu integraciju ljudi kojima prijete rizik od siromaštva ili socijalne isključenosti te najpotrebitijih. Države članice trebale bi dodijeliti sredstva iz ESF-a za iskorjenjivanje krajnjeg siromaštva s najvećim učinkom na socijalnu isključenost, kao što su beskućništvo te oskudica hrane i materijalna oskudica.
- (22) U kontekstu trajno visokih razina nezaposlenosti i neaktivnosti mladih u nizu država članica i regija, posebice mladih koji nisu zaposleni, ne školuju se i ne osposobljavaju, potrebno je da te države članice nastave ulagati dovoljno sredstava iz ESF-a u mjere za promicanje zapošljavanja mladih, uključujući provedbu Garancije za mlade. Stoga bi države članice trebale dodijeliti odgovarajući iznos sredstava za rješavanje tog pitanja.

Države članice koje su ozbiljno pogođene nezaposlenošću mladih trebale bi dodijeliti sredstva iz ESF-a za potporu zapošljivosti mladih.

- (23) Učinkovita i djelotvorna provedba mjera koje se podupiru sredstvima iz ESF-a ovisi o dobrom upravljanju i partnerstvu svih aktera na odgovarajućim teritorijalnim razinama i socioekonomskih aktera, posebice socijalnih partnera i civilnog društva. Stoga je ključno da države članice podupiru sudjelovanje socijalnih partnera i civilnog društva u provedbi ESF-a. Države članice koje su dobile preporuku u tom području trebale bi dodijeliti sredstva iz ESF-a za promicanje izgradnje kapaciteta socijalnih partnera i organizacija civilnog društva.
- (24) Uzimajući u obzir posebne značajke i ograničenja najudaljenijih regija, države članice trebale bi u svoje poglavlje za najudaljenije regije uključiti mjere za poboljšanje zapošljavanja, mobilnosti radne snage (posebno kad je riječ o mladima), obrazovanja, vještina i socijalne uključenosti.
- (25) S obzirom na to da ciljeve ove Uredbe, tj. poboljšanje djelotvornosti tržišta rada, promicanje pristupa kvalitetnom zapošljavanju, poboljšanje pristupa obrazovanju i osposobljavanju te njihove kvalitete, promicanje socijalne uključenosti i zdravlja te smanjenje siromaštva, ne mogu dostatno ostvariti države članice nego se oni na bolji način mogu ostvariti na razini Unije, Unija može donijeti mjere u skladu s načelom supsidijarnosti utvrđenim u članku 5. Ugovora o Europskoj uniji. U skladu s načelom proporcionalnosti utvrđenim u tom članku, ova Uredba ne prelazi ono što je potrebno za ostvarivanje tih ciljeva,

DONIJELI SU OVU UREDBU:

Članak 1.

Predmet

1. U ovoj se Uredbi utvrđuju posebni uvjeti za provedbu Europskog socijalnog fonda za programsko razdoblje 2028. – 2034. kao dio potpore Unije u skladu s općim ciljevima utvrđenima u članku 2. Uredbe (XX) [Uredba o nacionalnom i regionalnom partnerskom planu], a posebno u njezinim točkama (b) i (e).
2. Potpora Unije pruža se u okviru nacionalnog i regionalnog partnerskog plana, u skladu s pravilima utvrđenima u Uredbi (EU) [Uredba o nacionalnom i regionalnom partnerskom planu].

Članak 2.

Potpora iz ESF-a

1. Iz Europskog socijalnog fonda (ESF) podupiru se ciljevi utvrđeni u članku 3. Uredbe (XX) [Uredba o nacionalnom i regionalnom partnerskom planu].
2. Za potrebe stavka 1. korištenje ESF-a u državama članicama temelji se, za potrebe članka 2. točke (b) Uredbe XX [Uredba o nacionalnom i regionalnom partnerskom planu], na smjernicama za politike zapošljavanja država članica, kako je predviđeno u članku 148. stavku 2. Ugovora, utvrđenima u Odluci (EU) xxxx [smjernice za politike zapošljavanja koje Vijeće donosi najkasnije do 1. siječnja 2027.].

Članak 4.

Socijalne inovacije

1. Socijalne inovacije podupiru se u područjima koja su obuhvaćena područjem primjene ESF-a, posebno s ciljem testiranja, evaluacije i širenja inovativnih rješenja, među ostalim na lokalnoj ili regionalnoj razini, kako bi se zadovoljile socijalne potrebe u suradnji s relevantnim partnerima, a posebno socijalnim partnerima.
2. Komisija na vlastitu inicijativu nudi tehničku pomoć u skladu s člankom 12. Uredbe (EU) [Uredba o nacionalnom i regionalnom partnerskom planu] kako bi olakšala izgradnju kapaciteta za socijalne inovacije, posebno podupiranjem uzajamnog učenja i transnacionalne suradnje, uspostavljanjem mreža te diseminacijom i promicanjem dobre prakse i metodologija.

Članak 5.

Potpora demografskoj tranziciji

Države članice i regije prema potrebi utvrđuju integrirani pristup rješavanju pitanja koja proizlaze iz demografske tranzicije u jednom ili više poglavlja nacionalnog i regionalnog partnerskog plana koja se odnose na tu temu.

Članak 6.

Potpora za suzbijanje materijalne oskudice

1. Države članice mogu pružati potporu za suzbijanje materijalne oskudice podjelom hrane i robe koja je u skladu s pravom Unije o sigurnosti potrošačkih proizvoda.
2. Države članice i korisnici biraju hranu i/ili osnovnu materijalnu pomoć na temelju objektivnih kriterija povezanih s potrebama najpotrebitijih osoba. U kriterijima za odabir hrane i, ovisno o slučaju, robe uzimaju se u obzir i aspekti povezani s klimom i okolišem kako bi se osigurala poštena i pravedna zelena tranzicija, a posebno kako bi se smanjilo rasipanje hrane i korištenje jednokratnih plastičnih proizvoda. Odabir vrste hrane koja će se dijeliti prema potrebi se provodi uzimajući u obzir njezin doprinos uravnoteženoj prehrani najpotrebitijih. Hrana i/ili osnovna materijalna pomoć može se pružiti izravno najpotrebitijima ili neizravno, primjerice putem vaučera ili kartica, elektroničkih ili u nekom drugom obliku, pod uvjetom da se mogu iskoristiti samo za hranu i/ili osnovnu materijalnu pomoć. Potpora za najpotrebitije pruža se kao dodatak socijalnim naknadama u okviru nacionalnih socijalnih sustava ili u skladu s nacionalnim pravom.
3. Komisija i države članice osiguravaju da se pomoći pruženom u okviru potpore za suzbijanje materijalne oskudice poštuje dostojanstvo i sprječava stigmatizacija najpotrebitijih osoba.

4. Države članice dopunjuju isporuku hrane i/ili osnovne materijalne pomoći popratnim mjerama, kao što je upućivanje nadležnim službama, ili promicanjem socijalne integracije najpotrebitijih osoba.

Prvi podstavak ne primjenjuje se ako provedba takvih mjera nije moguća, na primjer ako se potpora pruža kao odgovor na kriznu situaciju kao što je prirodna katastrofa.

5. Za potrebe ovog članka „najpotrebitiji” znači fizičke osobe, bez obzira na to je li riječ o pojedincima, obiteljima, kućanstvima ili skupinama osoba, uključujući djecu u ranjivom položaju i beskućnike, čija je potreba za pomoći utvrđena prema objektivnim kriterijima koje su utvrdila nacionalna nadležna tijela uz savjetovanje s odgovarajućim dionicima, uz izbjegavanje sukoba interesa, te koji mogu uključivati elemente koji omogućuju usmjeravanje na najpotrebitije na određenim zemljopisnim područjima.

Članak 7.

Partnerstvo

Države članice osiguravaju smisleno sudjelovanje socijalnih partnera i organizacija civilnog društva u pružanju potpore za kvalitetno zapošljavanje, obrazovanje i vještine te politike socijalne uključenosti u skladu s člankom 6. Uredbe (XX) [Uredba o nacionalnom i regionalnom partnerskom planu].

Članak 8.

Odbor osnovan na temelju članka 163. UFEU-a

1. Komisiji pomaže odbor osnovan na temelju članka 163. UFEU-a („Odbor za ESF”) kad je riječ o potpori predviđenoj za opći cilj iz članka 3. stavka 1. točke (c) [posebni cilj – zapošljavanje] Uredbe XX [Uredba o nacionalnom i regionalnom partnerskom planu].
2. Svaka država članica imenuje po jednog predstavnika vlade, jednog predstavnika organizacija radnika, jednog predstavnika organizacija poslodavaca i po jednog zamjenika za svakog člana na razdoblje od najviše sedam godina. U odsustvu člana zamjenik ima automatsko pravo sudjelovati u postupcima. Odbor uključuje i po jednog predstavnika svake organizacije koja predstavlja organizacije radnika i organizacije poslodavaca na razini Unije.
3. Odbor može davati mišljenja o svim pitanjima u vezi s provedbom ESF-a.

Članak 9.

Stupanje na snagu i primjena

Ova Uredba stupa na snagu dvadesetog dana od dana objave u *Službenom listu Europske unije*.

Primjenjuje se od datuma početka primjene Uredbe (EU) [...] o uspostavi nacionalnog i regionalnog partnerskog plana za razdoblje 2028. – 2034.

Ova je Uredba u cijelosti obvezujuća i izravno se primjenjuje u svim državama članicama.
Sastavljeno u Bruxellesu,

Za Europski parlament
Predsjednica

Za Vijeće
Predsjednik

**IZVJEŠTAJ O FINANCIJSKIM I DIGITALNIM ASPEKTIMA ZAKONODAVNOG
PRIJEDLOGA**

[...]